

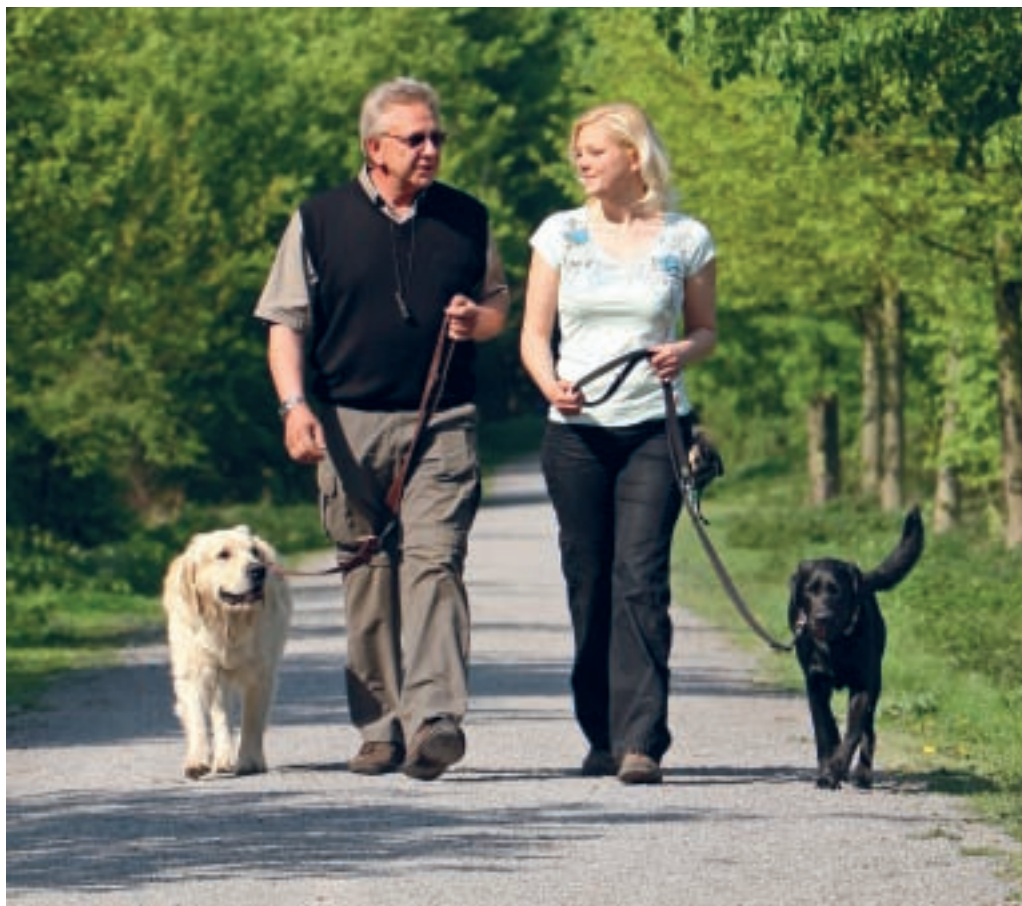
Jak naučit psa, aby netáhl na vodítku

Ralf Lindner

Jak naučit psa, aby netáhl na vodítku

Ralf Lindner

GRADA PUBLISHING

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Ralf Lindner

Jak naučit psa, aby netáhl na vodítku

Rady teriéra Bertíka

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

jako svou 5225. publikaci

Odpovědná redaktorka Danuše Martinová

Přeložila Zuzana Martinová

Sazba Q point

Fotografie v knize Amelie Luthardt, s. 33 Kerstin Bögeholz

Počet stran 160

První vydání, Praha 2013

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Originally published in German by Kynos Verlag Dr. Dieter Fleig GmbH,
Germany, 2005.

Kniha byla přeložena z originálu **Meiner zieht immer!**

Wieder Spaß am Spaziergang mit lockerer Leine,

vydaného nakladatelstvím Kynos Verlag GmbH, Nerdlen, Germany.

© 2011 Kynos Verlag, Nerdlen, Germany

Czech language translation © Grada Publishing, a.s., 2013

Cover Design © Q point, 2013

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami
nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.*

ISBN 978-80-247-4333-2 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-8366-6 (elektronická verze ve formátu PDF)

ISBN 978-80-247-8386-4 (elektronická verze ve formátu ePUB)

Obsah

Úvodem	7	Zákaz kontrolování	54
Proč to dělá?	8	Jídlo za práci	54
Ani krok bez cíle	9	Pevná pravidla	55
Miliony cílů	9	Pevná délka vodítka	56
Princip úspěšnosti	15	Zlatá psí pravidla	60
Tisíce malých úspěchů	15	Žádné výjimky, prosím ...	60
Co znamená úspěch?	15	Kdo stojí výše, má přednost	60
Princip Rubikovy kostky	17	Jazykové bariéry	62
Táhneme kvůli úspěchu	17	Komunikace	63
Malé a velké úspěchy	18	Nyní ale ...	65
Chybějící alternativy	18	Pohled zpět	65
Nedostatečná komunikace	18	Vodítko a držení vodítka	65
Psí řeč	18	Obojek nebo postroj?	67
Emoce	18	Prověšené vodítko	69
Dosavadní odvetná opatření	21	Obrovský rozdíl	74
Škubání vodítkem	21	Vést a řídit	84
Různé výchovné pomůcky	24	Psí řeč	84
Tak mluví pes	30	Chvála	84
Kontrola prostřednictvím		Cvičení vedoucí k perfektnosti	85
omezování pohybu	31	Nacvičujeme oční kontakt	85
Ponaučte se!	33	Nacvičujeme omezování psa	89
Kdo koho zastavuje a proč?	34	Cvičení na nečisto	89
Už vám pomalu svítá?	36	A pak se psem	90
Jsou psi schopni myslet abstraktně?	36	Naše silné stránky jsou vaše slabiny	91
Trampoty se stresem	39	Důslednost	91
Co je stres?	39	Předvídání	91
Stresory	40	Tvoříme zábranu a jdeme	
Co se pak děje v těle?	40	do oblouku	95
Chyba v systému	42	Nezapomínáme po sobě pokukovat	97
Ustavičný nebo silný stres tělo přetěžuje	42	Triky mých kolegů	98
Reakce na stres	43	Od začátku	101
(Neuro) chemická skutečnost	44	Jdeme na to!	101
Stres vašeho psa	45	Rituál	101
Stres při procházce	45	Sezame, otevři se	102
Vycházka začíná už doma	46	Ze dveří bez rozmyslu	102
Jak na to, aby pes šel na vodítku		Prosím, nastoupit	103
pod kontrolou	47	Všichni vystoupit	103
Opatření doma / Všední dny	47	A všechno zase obráceně	103
Zákaz pronásledování	53	Vaše doupě	103

Tréninková část	106		
Nedělat nic napůl	107		
Pronásledování	107		
Místo na spaní	107		
Strážce dveří	108		
Pravidla	108		
Nu, dobrá ...	108		
Co potřebujete pro trénink	109		
Ploché, na několik délek nastavitelné vodítko, příjemné do ruky	109		
Normální, dobře padnoucí obojek (žádný škrticí obojek, žádný řetěz)	109		
Dobře padnoucí postroj	110		
Malé měkké pamlsky v ledvince nebo v pamlskovníku	110		
Pevné obutí	111		
Obzvláště lákavá a chutná odměna jako prémie	111		
Klík, ale jen když s ním umíte řádně zacházet	111		
Strašně oblíbená hračka vašeho psa	112		
Pojmy	113		
„Vodítková“ ruka	113		
Okamžité zastavení	115		
„Ukazovací“ ruka	115		
Zdvojené vedení	116		
Nadšené zvolání objevitele	118		
Změna provedená před psem	118		
Obrat směrem dovnitř	120		
Průběh výcviku	120		
Kde trénovat	122		
Přezkoušení	122		
Tréninkové téma 1 – omezující obrat	123		
Omezující obrat jen pro vás samotné	123		
Omezující obrat s jiným člověkem	125		
Omezující obrat provedený se psem	125		
Mezi tréninky ve všední dny	128		
Test	128		
Tréninkové téma 2	130		
Omezující obrat za sterilních podmínek, „jednoduchý“	130		
		Omezující obrat za sterilních podmínek, „stupeň obtížnosti 1 + 2“	130
		Omezující obrat při procházce „jednoduše“	130
		Omezující obrat na delším vodítku	132
		Mezi tréninky ve všední dny	132
		Test	133
		Tréninkové téma 3	133
		Omezující obrat u plotu	133
		Povel „Vzadu“	134
		Hrajeme hru „chutný strom“	135
		Mezi tréninky ve všední dny	136
		Test	137
		Tréninkové téma 4	139
		Omezování za silného rozptylování koncentrace	139
		Vzadu	140
		Přecházíme ulici	140
		Tréninkové téma 5	143
		Nacvičujeme změnu strany a obrat směrem dovnitř	143
		Vytváříme bariéru a jdeme do oblouku	143
		Mezi tréninky ve všední dny	147
		Tréninkové téma 6	148
		Poznáváme a pamatujeme si zorné čáry	148
		Z domu ven	148
		Procházka	150
		Mezi tréninky ve všední dny	151
		Cvičení s cíli	151
		Tréninkové téma 7	152
		Všichni vystoupit	154
		Mezi tréninky ve všední dny	155
		Tréninkové téma 8	156
		Extra pro skupiny	156
		Tréninkové téma 9	157
		Vzhůru na procházku	157
		Mezi tréninky ve všední dny	158
		Tréninkové téma 10	159
		Vycházka do lesa	159
		Splňte mi prosím jedno přání	160

Úvodem

Jo ták... Vy tedy chcete vašeho psa odnaučit táhnutí na vodítku. A to pokud možno jednoduše a rychle. Bez velké námahy a bez nějakých převratných zásahů?

No, tak to vám, vážení, bohužel nemohu pomoci. Nejlépe bude, když tuhle knížku zase zavřete, odložíte a dál sebou necháte při procházkách vláčet vaším čtyřnohým miláčkem.

Vodit psa podle mojích metody určitě není „raz dva a hotovo“. Raději vám říkám hned na úvod, že to někdy může být zatraceně těžké a náročné – pro vás oba. Moje metoda je však velice účinná a vytvoří z vás a vašeho psa jeden tým a postará se o to, že se vaše společné procházky promění v zábavně strávený čas.

Tým podléhá pravidlům. Pevným pravidlům. A vaším úkolem bude zprostředkovat tato pravidla vašemu pejskovi tak, aby jim také rozuměl, a na dodržování těchto pravidel pak důsledně dohlížet. Nic víc a nic míň. S těmito pravidly se však musíte samozřejmě nejprve seznámit a pochopit, proč je vlastně musíte stanovit.

Jistě. Vysvětlování těchto pravidel se vám tu a tam bude zdát poněkud podrobné a nudné. Přesto si je přečtěte. Je totiž veledůležité, abyste i vy porozuměli, proč váš pes za vodítko tolik táhne, a aby také váš pes porozuměl, co mu chcete sdělit. Pak a jen tehdy budete schopni ho přesvědčit o tom, že na vodítku táhnou pouze hlupáci.

Váš Bertík

Proč to dělá?

Mnozí z vás, ne-li dokonce všichni, si určitě kladete otázku – proč je ten pes tak hloupý, že na vodítku táhne? A téměř všichni jste už asi zaslechli tuto větu:

„Pro nás oba by přece bylo mnohem pohodlnější, kdyby šel vedle mě hezky spořádaně!“

Co na to mám říct? Že je to pravda. Jenže váš pes tohle neví. A přesně v tom spočívá celý problém.

Ani krok bez cíle

My psi potřebujeme vždycky motivaci, abychom se dali do pohybu. Nikdy bychom se jen tak jednoduše, jak to často děláte vy, neprocházeli po okolí a neužívali si hezkého počasí. Do chůze nebo běhu se dáme jen tehdy, když ve větší či menší vzdálenosti zahlédneme, ucítíme nebo zaslechneme něco zajímavého. Radostné skákání do vzduchu, které někdy na začátku procházky předvádíme, vyjadřuje pouze radostné očekávání nových objevů, které jsou určitě před námi. Vlastní pohyb se pak odvíjí vždycky od cíle k cíli.

Této zásady se držíme také při hraní s našimi kamarády. Jen se v tomto případě neřídíme dědičným genem objevitele, nýbrž sledujeme zcela jiné cíle. Běžíme například proto, abychom druhého kamaráda dostihli nebo ho předhonili, popřípadě abychom zdrhli před jiným psem.

Žádné pravidlo bez výjimky

Nebo běháme sem tam – jako kdyby nás štípla tarantule –, abychom odbourali stres. To pak nemáme žádný cíl v tom smyslu, že bychom chtěli běžet od jednoho místa k druhému, nýbrž jen prostě cítíme nutkání spotřebovat rušivé stresové hormony, abychom se mohli opět uvolnit.

Miliony cílů

Každý pes má při úplně normálním venčení nekonečně mnoho cílů. Mohou to být cíle, které umíte rozpoznat i vy – s potřebnou dávkou předvídavosti a rozhledu. Většina těchto cílů však vám, lidem, zůstává skryta, protože zaprvé si nevšímáte toho, co je (pro psa) podstatné, a zadruhé nejste schopni ucítit to, co ucítí psi.

Zcela normální, ale dobře trénovaný průměrný pes jako já je schopen najít dvě zrnka písku na úseku pláže velikosti 50×500 m, jestliže tato zrnka mají určitý – mně známý – pach a nenacházejí se hlouběji nežli půl metru pod povrchem. Pro mě je to hračka, stejně jako pro vás třeba nákup v supermarketu.

Z čeho ale sestávají naše cíle? Jdeme vždy jen za nosem? Ha, to by bylo přece jednoduché! Tady vás však musím bohužel zklamat.

Vizuální cíle

My psi se zaměřujeme mimo jiné na zcela zvláštní vizuální cíle, které byste také vy mohli rozpoznat, pokud byste měli oči aspoň jednou skutečně otevřené. Představte si prostě situaci, kdy jdete v jednu hodinu po půlnoci neznámou ulicí. Jednou tamhle, podruhé onde zaslechnete podezřelý šramot a – oh, nepohnulo se právě něco? A vy musíte projít zrovna pod tím mostem. Brr, to je ale hrůza. Náhle jsou všechny vaše smysly zostřené. Vždyť by mohlo

Je tu někdo?

za každým rohem, za každým stromem a z každého domovního vchodu hrozit nebezpečí!

Za rohem a živým plotem

Vidíte?! Teď už víte, co mám na mysli. My psi takto jdeme světem už za nejjasnějšího dne. Zcela jasně totiž víme, že nebezpečí mohou číhat všude. A proto se koukneme za každý roh a za každý živý plot. Za každé auto a do každého průjezdu. Vždyť přece musíme dávat pozor i za vás. Ale to už je jiné téma a k tomu vám řeknu víc až později.

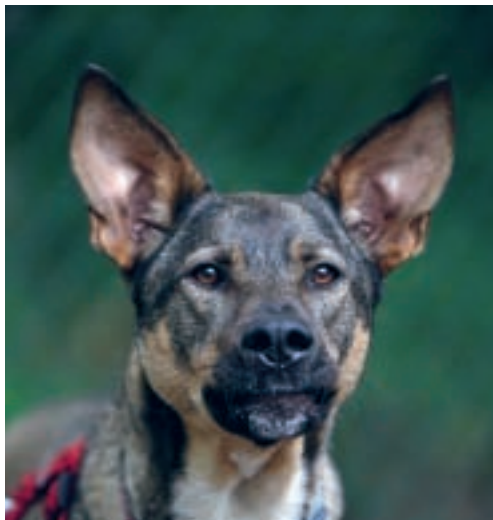
Známé a neznámé

K některým cílům se chceme dostat obzvláště rychle, protože jsou pro nás více nebo méně důležitější než jiné. Mohou to být cíle známé, jako například řeznictví či vaše auto. Ale také (zatím) cíle neznámé, které je třeba prozkoumat a zkontrolovat, jako například popelnici, která tady ještě včera nestála...

VŠECHNY TYTO VIZUÁLNÍ CÍLE BYSTE MOHLI TAKÉ VY ZAEVIDOVAT, KDYBYSTE ASPOŇ NĚKDY DÁVALI TROCHU LÉPE POZOR!

Paměť na tvary

Ano, dávat pozor! A dívat se pozorně kolem. Neboť některé viditelné cíle, které dále vůbec neberete na vědomí, jsou pro nás zvlášť důležité, protože mají například určitou formu. Každý pes rád sleduje také občas cíl, který mu připomíná něco, co s momentální situací nemusí mít vůbec nic společného:

Zrovna u vysokých tónů máme nad vámi totálně navrch. Dokonce i tehdy, když tyto tóny dokážete ještě vnímat, potřebuje jeden takový tón tisícinásobek zvukové energie, abyste ho vzali na vědomí.

... hůl, kterou byl někdy uhozen

... krabici s dobrotami

... misku na vodu

... muže s kloboukem, který se podobá tomu, který mu před čtyřmi lety jednou dal něco dobrého na zub

... psa, který je podobný tomu zloduchovi, s nímž měl kdysi nepříjemnost.

Už jste někdy ze vzdálenosti 50 metrů zaslechli, jak myš běží trávou? Já ano! A také vám mohu na méně než jeden metr přesně říci, odkud přiběhla a kterým směrem peldší dál. Pro mě je to těžké asi tak jako pro vás číst noviny.

Akustické cíle

U akustických cílů to ovšem vidím černě. Vždyť vy nic neslyšíte. Nojo, trochu jsem to přehnal s tím, že vůbec nic neslyšíte, ale ve srovnání s námi jste takřka hlui. Že tomu nevěříte? No, o tom vás hned přesvědčím!

Zkuste někdy nastavit knoflík na své hifi věži na „jedničku“ a nalaďte nějakou písničku tak, abyste ji ještě jakž takž slyšeli. Malá rada: pís-

nička by měla mít pokud možno hodně basů. Slyšíte ještě něco? Dobře. Nyní hifi vypněte, nastavte hlasitost na „sto“ – na „tisíc“ přece nemůžete – a zase přístroj zapněte. Óje, pardon. Neprozrazujte pak svému ušnímu lékaři, že jsem to byl já, kdo vás k tomuhle navedl.

K tomu ještě přistupuje to, že my daleko precizněji bereme na vědomí, odkud hluk přesně přichází ...

Zajímavé

Náš zájem vzbudí kdekaký šramot. Žádný div, když pomyslíte na to, o kolik toho vnímáme víc než vy. A když je něco zvláště zajímavé, pak si to přece musíme prohlédnout pěkně zblízka.

Hroživé

Zachytíme-li podezřelý zvuk, jsou dvě možnosti. Buď tomu chceme přijít na kloub – takže hurá kupředu! Nebo raději vezmeme do zaječích – tedy pryč odtud!

VÝSLEDEK JE VŽDY TENTÝŽ: VY JSTE PROSTĚ PŘÍLIŠ POMALÍ A MY VÁS MUSÍME ZA SEBOU TÁHNOUT.

Pachové cíle

Teprve teď to však začíná být opravdu zajímavé. My totiž umíme nejen velmi dobře čenichat, tedy vnímat pachy. Ale my je umíme také výborně rozlišovat a zcela přesně poznáme, „jak staré“ tyto pachy jsou a od „čeho“ nebo (pokud dotyčného známe) dokonce od koho pocházejí.

K tomu potřebujeme přibližně 40 % naší celkové mozkové kapacity a snad si dokážete představit, jak namáhavé pro nás čenichání

je. Abychom toho byli schopni a především byli dostatečně motivováni tohoto výkonu mozku také využívat, napomohla tady matka příroda malým trikem. Pachy jsou pro nás psy nejen důležité, ale jsou rovněž velice často spojeny se silnými emocemi. Spočívá to v tom, že disponujeme v našem mozku jakýmsi druhem „informační dálnice“, která bez jakékoli okliky směřuje z našeho čichového centra do emočního centra. Tím se může stát, že nějaká určitá vůně – a nemusí mít vůbec nic společného se sexualitou – vyvolá přímo a okamžitě jisté pocity, jako například panický strach, absolutní blaženost nebo prostě jen velké vzrušení.

Paměť na pachy

K tomu se ještě připojuje to, že si umíme pachy skutečně dobře a nadlouho zapamatovat! Zvláště takové, které jsou nějak spojeny se silnými pocity, nebo takové, které jsme vnímali již v našem dětství.

Pes si na nějaký pach dokáže vzpomenout i po dlouhých letech, i když ho vzal na vědomí jen jednou jedinkrát a na velice krátkou dobu. Musí jenom tento pach najednou vnímat jako „důležitý“ a „mimořádný“.

Princip úspěšnosti

Každý pes, a je úplně jedno jaké rasy, jakého stáří a zda je to pes nebo fena, si počíná podle jedné, pro něj zcela nezměnitelné zásady:

Co mě dovede dál, to opakuji – co mě dál nedovede, nechám být!

PŘESNĚ TATO ZÁSADA SE POSTARÁ O TO, ŽE VÁS PES NA VODÍTKU TÁHNE!

Tisíce malých úspěchů

Úplně normální průměrný pes, který není na vodítku veden podle mé, Bertíkovy, metody, zažije na každé, i sebemenší procházce dobrou stovku pocitů úspěchu tím, že na vodítku táhne. To dělá za měsíc – řekněme při pěti procházkách denně – už nějakých patnáct tisíc skvělých úspěchů. Přepočteno na rok to pak činí dohromady téměř dvě stě tisíc! Oproti této impozantní kvótě úspěšnosti je všechno ostatní, co si váš malý miláček jinak ještě vyzkouší a naučí, takřka deprimující.

Co znamená úspěch?

Vím, že mi to nevěříte. V této chvíli mě považujete určitě za malého hloupého teriéra, který se nejspíše rád vychloubá. To vám nemohu mít za zlé, a spíše bych vám měl snad nejdříve vysvětlit, co pro mě a mé kamarády vlastně znamená „úspěch“.

Co je to cíl?

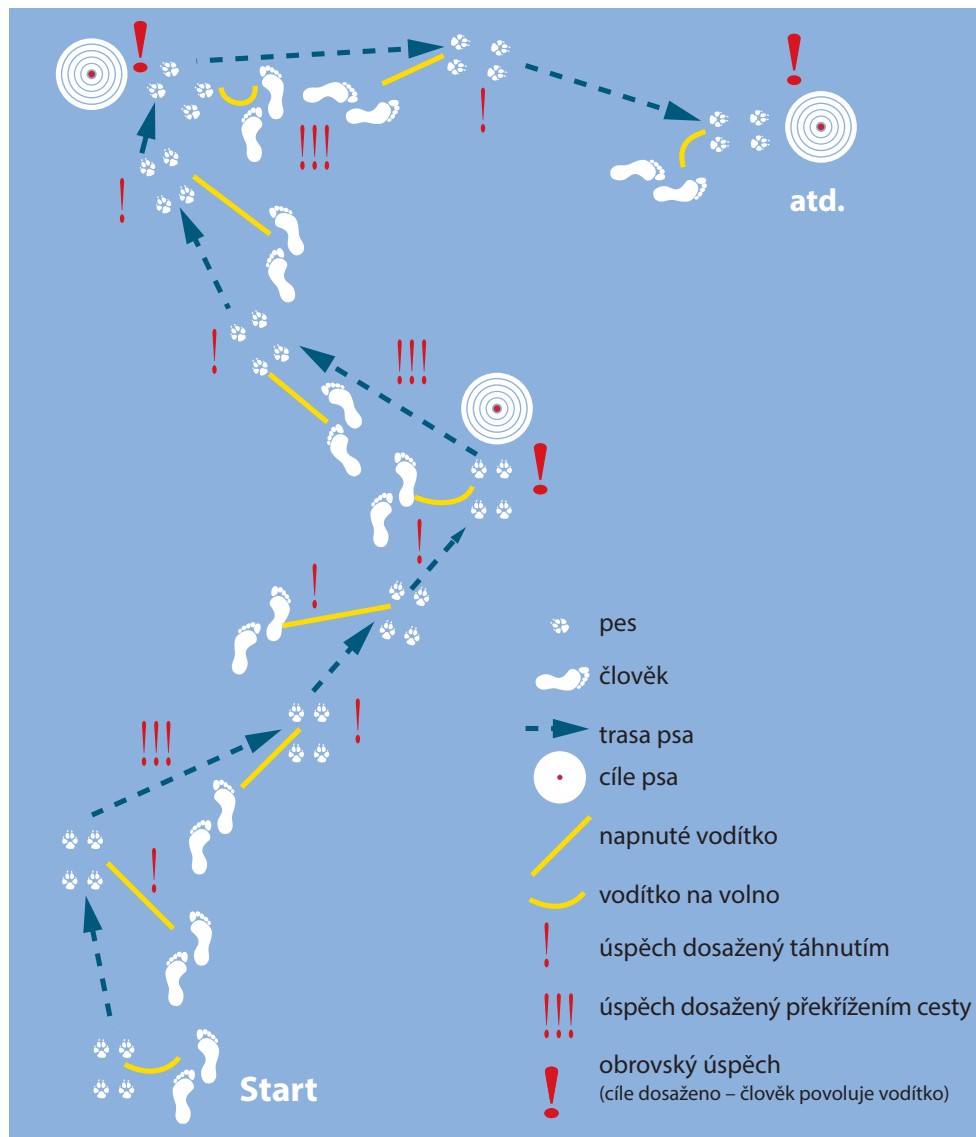
Pokud si krátce shrneme všechno, o čem jsem vám doteďka vyprávěl, pak každý pes se pokouší co možná nejrychleji dosáhnout svého cíle. To ostatně děláte vy také, když se snažíte dostat z bodu A do bodu B. A je jedno, zda jedete, letíte, nebo běžíte.

Život teď a tady

My psi ovšem rozumíme úspěchem něco jiného než vy lidé, popřípadě než co za úspěch považujete. Spočívá to v tom, že myslíme a jednáme v mnohem kratším horizontu a rychleji než vy a že dokážeme postupovat s mnohem menší předvídatostí a promyšleností, než je tomu u vás. Naše potřeby uspokojujeme „tady a teď“ – a to ihned.

Když si můj páníček bere pivo z ledničky a vidí, že jsou v ní už jen dvě piva, tak ví, že musí jít pivo koupit, aby příští den neumřel žízni. Mě takové obavy spojené s budoucností

Úspěchy během vycházky

Pes vás táhne na vodítku na základě tisíců předchozích úspěchů. Malé úspěchy přijdou tehdy, když se přiblíží ke svým cílům. Velké úspěchy zaznamená, když vám zkříží cestu. A obrovské úspěchy, pokud svých cílů dosáhl a vy se postaráte o to, aby se vodítko zase prověsilo.